

НОВІ ЗНАХІДКИ АЛЬБУГОВИХ ГРИБІВ НА ПРАВОБЕРЕЖЖІ СТЕПУ УКРАЇНИ

¹В. Г. Коритнянська, ²О. М. Попова

¹Національний науково-дослідний реставраційний центр України,
Одеська філія

²Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
E-mail: kutovaya@rambler.ru

На території України альбугові гриби (Albuginales, Oomycetes, Oomycota) представлені (за сучасною системою порядку) сьома видами з трьох родів. Більшість цих грибів широко розповсюджені на теренах нашої країни та приурочені до рудеральних і сеgetальних рослинних угруповань. На правобережжі Степу України відомо чотири види: *Albugo candida* (Pers.) Roussel, *Pustula tragopogonis* (Pers.) Thines, *Wilsoniana bliti* (Biv.) Thines та *W. portulacae* (DC.) Thines [Дудка, Бурдюкова, 1996; Гриби..., 2006].

Протягом 2004-2016 рр. нами були обстежені різноманітні фітоценози міст та селищ правобережжя Степу України, а також чисельні об'єкти природно-заповідного фонду Одеської області. Окремі результати цих досліджень були висвітлені в попередніх статтях [Коритнянська, Попова, 2012; 2013; 2014; 2015а, б, в; Коритнянська, Ткаченко, Товстуха, 2010], проте значна їх частина й досі є розрізненою та неопублікованою. У зв'язку з цим вважаємо за доцільне узагальнити отримані дані та навести повний перелік місцезнаходжень альбугових грибів на правобережжі Степу України. У переліку використані такі скорочення: НПП – національний природний парк, РЛП – регіональний ландшафтний парк, ППСПММЗ – парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення, ботсад ОНУ – ботанічний сад Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. У випадках, коли не вказано прізвище колектора, зразки зібрано В.Г. Коритнянською.

Родина *Albuginaceae* J. Schröt.

***Albugo candida* (Pers.) Roussel**

На *Alyssum hirsutum* L. – новому для материкової частини України виді живильної рослини. Одеська обл.: Біляївський р-н, с. Котовка, схил Куяльницького лиману, 20.04.13. Лиманський р-н, м. Южне, 05.05.12.

На *Camelina microcarpa* Andr. – новому для правобережжя Степу України виді живильної рослини. Одеська обл., Біляївський р-н, с. Котовка, схил Куяльницького лиману, 20.04.13.

На *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik. – Одеська обл.: Березівський р-н, смт Раухівка, Чигринська балка, 20.04.14. Іванівський р-н, с. Северинівка, берег р. Великий Куяльник, 21.04.13. Овідіопольський р-н, м. Чорноморськ, 09.05.13. м. Одеса: ботсад ОНУ, 15.04.05, 19.04.05; вул. Кишинівська, 06.05.10; ППСММЗ «Дендропарк Перемоги», 05.05.11; ППСММЗ «Дюківський сад», 07.05.11; ППСММЗ ім. Г.І. Котовського, 26.04.11; ППСММЗ ім. Т.Г. Шевченка, 01.04.11; парк ім. О.М. Горького, 01.04.11; пр-т Добровольського, 10.05.14 (soc. *Hyaloperonospora parasitica* (Pers.) Constant., Peronosporales); сквер «Зоряний», 11.11.10; сквер Старосінної площі, 11.11.10; сквер біля Суворовської держадміністрації, 23.04.11.

На *Lunaria annua* L. – новому для території України роді та виді живильної рослини. м. Одеса, вул. Нежданової, 03.06.15.

На *Sisymbrium loeselii* L. – м. Одеса: ботсад ОНУ, 21.06.04; ППСММЗ ім. Г.І. Котовського, 27.06.10 (soc. *Erysiphe cruciferarum* Opiz ex L. Junell, Erysiphales).

На *Thlaspi perfoliatum* L. – новому для території України виді живильної рослини. Одеська обл., Татарбунарський р-н, НПП «Тузловські лимани», 12.03.14, О.М. Попова.

На *Tropaeolum majus* L. – новому для території України роді та виді живильної рослини. м. Одеса, ботсад ОНУ, 07.05.06.

***Pustula tragopogonis* (Pers.) Thines**

На *Ambrosia artemisifolia* L. – новому для території України роді та виді живильної рослини. м. Одеса, пр. Шампанський, 17.07.06, О.В. Чумичкіна.

На *Xeranthemum annuum* L. – новому для материкової частини України виді живильної рослини. Одеська обл.:

Березівський р-н, смт Раухівка, Чигринська балка, 09.06.14. м. Одеса, степовий схил у парку санаторію ім. М.І. Пирогова, 15.05.11.

***Wilsoniana bliti* (Biv.) Thines**

На *Amaranthus albus* L. – новому для правобережжя Степу України виді живильної рослини. Одеська обл.: Лиманський р-н, с. Ліски, 15.08.12, О.А. Бабенко. м. Одеса, пр-т Добровольського, газон біля магазину взуття «Чобіток», 28.08.14.

На *A.blitoides* S. Wats. – Одеська обл.: Біляївський р-н, с. Набережне, 22.07.13. Лиманський р-н, с. Стара Дофинівка, схил Великого Аджаликського лиману, 06.08.11. м. Одеса, вул. Героїв оборони Одеси, 16.09.11.

На *A. cruentus* L. – новому для території України виді живильної рослини. Одеська обл., Кілійський р-н: м. Вилкове, клумба на вул. Різдваїній, 19.06.16; с. Приморське, 29.06.12. Херсонська обл., м. Херсон, 01.07.16.

На *A. powellii* S. Wats. – новому для Степу України виді живильної рослини. Одеська обл.: Біляївський р-н, ППСММ «Дністер», 03.08.13. Лиманський р-н, с. Калинівка, РЛП «Тилігульський», ботанічний заказник «Калинівський», 24.06.12.

На *A. retroflexus* L. – Миколаївська обл.: Миколаївський р-н, с. Нечаяне, 06.07.13. Очаківський р-н, о. Березань, 07.07.13. Первомайський р-н, с. Куріпчине, 05.08.13. Одеська обл.: Ананіївський р-н, с. Долинське, 31.07.10, О.В. Гаврильцова. Балтський р-н, заповідне урочище «Кішеве», 25.06.09, О.М. Попова.

Білгород-Дністровський р-н: НПП «Нижньодністровський», заповідне урочище «Дністровські плавні», 25.09.12, 05.07.13; ландшафтний заказник місцевого значення «Лиманський», 13.07.13. Біляївський р-н: м. Біляївка, 03.08.13; с. Латівка, 22.07.13; с. Набережне, схил Хаджибейського лиману, 22.07.13; ППСММЗ «Хаджибей», 14.08.11. Березівський р-н: м. Березівка, 22.06.10, О.М. Попова; с. Златоустове, РЛП «Тилігульський», 17.06.11. Болградський р-н, м. Болград, 06.09.13. Кілійський р-н: м. Вилкове, 30.06.12; с. Приморське, 29.06.12. Лиманський р-н: с. Калинівка, РЛП «Тилігульський», ботанічний заказник «Калинівський», 24.06.12; с. Ліски, 15.08.12, О.А. Бабенко. Овідіопольський р-н: м.

Овідіополь, 15.07.12; с. Барабой, 15.07.12; с. Новоградівка, 12.08.12. м. Одеса: ботсад ОНУ, 11.07.04, 16.08.04, 27.07.05, 04.08.05; вул. Марсельська, 15.06.10; ППСПММЗ «Дендропарк Перемоги», 06.07.11, О.М. Попова; 26.08.11; ППСПММЗ «Дюківський сад», 31.07.11; ППСПММЗ ім. Г.І. Котовського, 17.09.10, 29.07.11; ППСПММЗ ім. В.П. Філатова, 16.09.10; ППСПММЗ ім. Т.Г. Шевченка, 12.09.10, 28.07.11; парк ім. О.М. Горького, 18.09.10, 01.08.11; парк «Преображенський», 17.09.10; пр. Вознесенський, 7, 05.06.10; сквер «Херсонський», 25.08.11. Роздільнянський р-н: смт Лиманське, 28.07.13; м. Роздільна, 28.07.13. Татарбунарський р-н, м. Татарбунари, 29.06.12, 20.09.12, 04.07.13. Ширяївський р-н, с. Старі Маяки, 05.08.13.

***W. portulacae* (DC.) Thines**

На *Portulaca oleracea* L. – Миколаївська обл.: Миколаївський р-н, с. Нечаяне, 06.07.13. Первомайський р-н, м. Первомайськ, 05.08.13. Одеська обл.: Білгород-Дністровський р-н, ландшафтний заказник місцевого значення «Лиманський», 13.07.13. Біляївський р-н: ППСПММЗ «Дністер», 03.08.13; ППСПММЗ «Хаджибей», 14.08.11. м. Одеса: ботсад ОНУ, 27.07.09; вул. Нежданової, 24.09.15; ППСПММЗ «Дюківський сад», 31.07.11; ППСПММЗ ім. Г.І. Котовського, 17.09.10; ППСПММЗ «Міський сад», 22.08.11; ППСПММЗ ім. Т.Г. Шевченка, 12.09.10, 28.07.11; парк ім. О.М. Горького, 18.09.10, 01.08.11; пр. Вознесенський, 20.07.15. Роздільнянський р-н, смт Лиманське, 28.07.13; м. Роздільна, 28.07.13. Татарбунарський р-н, м. Татарбунари, 04.07.13. Херсонська обл., м. Херсон, 29.06.16.

Отже, в результаті досліджень перелік місцезнаходжень грибів порядку Albuginales на правобережжі Степу України доповнено новими відомостями. Ряд родів та видів рослин-живителів альбугових грибів виявилися новими для правобережної частини степової зони, Степу та України в цілому.